తెలుగు జ్యోతి రచనలపోటీలో ప్రత్యేక బహుమతి పొందిన
స్వానుభవ శీర్షిక పురస్కార ప్రదాతలు శ్రీమతి కాశీనాధుని రాధ, డోవర్ (న్యూజెర్సీ)

మరపు - నిద్ర - మరణం

- యాన్‌రెడ్డి

అసంఖ్యాకమైన కారణాలతో నా చదువు పాడైపోయింది. ఎన్నో వడిదుడుకుల అనంతరం వైవాహిక జీవితం - పిల్లలు కలగడం జరిగింది. నా పిల్లలకు నాదుర్గతి పట్టకూడదని పెళ్ళికి ముందు నుండే ఎన్నో కలలు కంటూ ఉండే వాడిని. ఇద్దరూ మగపిల్లలే. పెద్దవాడు ఒక్క సంవత్సరమూ పదినెలల వయస్సులో "యంతదయో దాసులపై" పద్యం నేర్చుకొని తప్పులు లేకుండా చెప్పేవాడు. వాడి మీద అంచనాలెక్కువైపోయి వాడి వయస్సుకు మించిన విషయాలెన్నో నేర్పించేసినాను. నాలుగు సంవత్సరాలు పూర్తి కాకుండానే ఒక కోతికథ -- అదే "తోకబోయి కత్తొచ్చె డాండాండాం"తో ప్రారంభమై "ఆలుబాయ డోలొచ్చ డండండం" తోముగుస్తుంది. ఆ కథ ముగిస్తూ "ఆలు అంటే భార్య" అని చెప్పేవాడు. వినేవాళ్ళంతా పెద్దగా ఆశ్చర్యపడేవారు. భలే నవ్వేవారు.

దానికి తోడుగా "పొద్దున్నె లేసినాడు కాదరయ్యా" పాట ఒకటి. ఏ తప్పులూ లేకుండా పాడటం. - ఎవ్వరూ అడగనవసరం లేదు. ఎక్కడైనా నలుగురు కూడితే అక్కడికి మావాడే వెళ్ళిపాటగానీ కథగానీ తానే ప్రారంభించే వాడు. ఎందుకురా వాళ్ళదగ్గరకు నువ్వే పోయి పాడేది అంటే, "వాళ్ళు నవ్వితే నాకు మేలేగదా" అనేవాడు.

ఈ ప్రతిభకు అక్షరాభ్యాసం తోడైతే ఇంకా చాలా బాగుంటుంది కదా? నేర్పించేద్దాము అని ఒక రోజు ఇంట్లో పలకపైన "అ ఆ" రాసి బలపం వాడి చేతితో పట్టించి దిద్దించినాము. (నేను--వాళ్ళమ్మ) మేము దిద్దించి ఇక నువ్వే దిద్దుకో నాయనా అంటే నాకొద్దు అని బలపం పక్కన పెట్టేసినాడు. చాలాసేపు బుజ్జగించి అడుక్కోని చూసినాము. వాడు పట్టు బట్టి నట్లుగా అస్సలు దిద్దుకోలేదు. మాకూ పట్టుదల పెరిగింది. ఎట్లైనా వీడిచేత రాయించాలని ఆపసికందును ఎప్పుడూ లేనిది గద్దించి చూసినాము. కుదరలేదు. తర్వాత చిన్నగా కొట్టి చూసినాము. వాడిలో మార్పు రాలేదు. బయట మా అమ్మ. మా నాయన, "ఇంత చిన్నబిడ్డకు అప్పుడే ఏమి చదువు... వాణ్ణి అట్ట గసురుకుంటాండారే?" అని అరుస్తున్నారు. మాచెల్లెలు "ఈ పొద్దే కలెక్టరు చేసేటిగా వుండారబ్బా" అంటావుంది. మూడు సంవత్సరాలు కావస్తోన్నా ఇంకా ఒక్క మాటైనారాని మా చిన్నకొడుకు - బయట వాడి కోపాన్ని తనదైన శబ్దాలతో వ్యక్తం చేస్తున్నాడు... వాళ్ళన్నను కొడుతున్నందుకు నిరసనగా. మేము తలుపు గడియ పెట్టేసుకొని అడుక్కోవడమూ.. మంచిగా చెప్పడమూ... మళ్ళీ కొట్టడమూ కొనసాగిస్తూనే ఉన్నాము. చివరికి మా దారిలోకి వచ్చినాడు. దిద్దడం ప్రారంభించినాడు. అది మొదలు ప్రతి రోజూ ఒకటి... రెండూ అక్షరాలు నేర్చుకుంటూనే ఉన్నాడు. కథ చెప్పడం పాట పాడటమూ మామూలే. దానికి "శుక్లాంబర ధరం" శ్లోకం కూడా తోడయ్యింది. మా ఆనందానికి అవధులు లేవు. నిజం చెప్పాలంటే అదొక్కటే మాకు ఆనందం. ఎందుకంటే మహా కరువు - పంటలు లేవు. ఆదాయం లేదు. జరుగుబాటు లేదు. బంధుమిత్రులంతా మాకన్నా పేదవారే. ఆదుకొనేవారు లేరు. పెద్దవాళ్ళను ఒకర్నొకరు చూసుకున్నప్పుడు దిగులు తప్ప సంతోషం యేమాత్రం

Telugu Jyothi Special Issue April 08

ఉండేదికాదు. అప్పు చేసి ఏదో తింటున్నామంటే తింటున్నామనిపించే వాళ్ళం. ఆ సమయంలో మా పిల్లలే మాకు ఏకైక ఆనంద మార్గం.

వాళ్ళకు యేదో ఒక పదార్థంతో కడుపు నింపడమేగానీ - పౌష్టికాహారం, సమీకృతాహారం అంటూ యేమీలేదు. మానసికంగా బలంగా కనిపించేవారేగానీ దేహదార్ఢ్యత బాగా తక్కువ. మేము దగ్గరకు తీసుకోవడం ఎదమీద పడుకోబెట్టుకోవడంతో వాళ్ళకు బ్రహ్మానందం కలిగేది. మా పెద్దవాడు "యాయ్! నేను మా నాయన దగ్గర పండుకుంటా'' అని వాడి తోటి పిల్లలతోనూ ఇంకా ఇంటికొచ్చిన బంధువుల పిల్లలతోనూ గర్వంగా చెప్పుకొనేవాడు. అప్పట్లో నా దగ్గర పడుకుంటే వాడికి కలిగే ఆనందం - తృప్తీ - ప్రపంచంలో అతి ధనవంతులకు కూడా కలుగదేమోననిపించేది.

ఇట్లా కాలం గడుస్తూ వుండగా ఒక సాయంత్రం మేమిద్దరమూ (వాళ్ళమ్మా-నేను) వాడిని మామీద కూచోబెట్టుకుని ఏదో చెప్పించుకుంటూ, చెబుతూ ఆనంద డోలికల్లో తేలిపోతూ పారవశ్యంలో ఉండగా -- కొద్దిగా దుఃఖాన్ని మేళవించిన స్వరంతో వాడు ఒక్క మాటన్నాడు. "మీరు నన్ను కొట్టినారూ'' అని. వాడిమీద మేము సాధించిన ప్రగతి పట్ల ఎంతో సంతృప్తితో ఉన్న మాకు వాడిని కొట్టిన విషయము ఏమాత్రం గుర్తే లేకుండా పోయింది. చాలాసేపు ఆలోచించినాగానీ ఆ విషయం గుర్తుకు రాలేదు. నాకైతే అస్సలు గుర్తుకే రాలేదు. మేము వీణ్ణి కొట్టడమా? ఆ అవసరం రావడానికి ఆస్కారమేలేదే! ముందుగా వాళ్ళమ్మకు జ్ఞప్తికి వచ్చీ - "అ ఆ''లు దిద్దించిన రోజు అని మెల్లగా నాతో చెప్పింది.

యవ్వనం ఆరంభం కాకముందునుండీ కుటుంబ బాధ్యతలు నాపై పడడంతో యే అనుభవమూ లేని నేను - ఎన్నో ఇక్కట్లకూ, ఇబ్బందులకూ, అవమానాలకూ, నమ్మకద్రోహాలకూ, కష్టాలకూ, నష్టాలకూ గురియై ఎంతో క్షోభననుభవించి రాటుదేలిపోయి వున్నప్పటికీ - మావాడు గుర్తుజేసిన ... వాడిపట్ల అమానుషంగా ప్రవర్తించిన తీరు -- స్మృతిపథంలోకి రావడంతో -- పశ్చాత్తాపంతో కలిగిన హృదయవేదన ప్రకటించటానికి భాష చాలదు. కనీస సమీకృతాహారం అందివ్వటానికి కూడా గతిలేని నేను - కేవలం ముద్దుచేయటంతోనే సరిపెట్టే నేను, వాడి దేహారోగ్య పరిస్థితినీ, దారుఢ్యాన్ని గమనించకుండా - భవిష్యత్తులో సుఖజీవనం ఏర్పాటును సిద్ధింపజేసే ప్రయత్నంలో ఆపసి కందును అలా హింసించడంలో నా పైశాచికత్వం గుర్తుకొచ్చి, కడుపులో, గుండెల్లో భరింపరాని మంటతోకూడిన వేదన -- నాపై నాకే అసహ్యమూ, తలెత్తుకోలేని సిగ్గూ, మనోవికారంతో ఒక దీనాతి దీనమైన పరిస్థితి నాలో నెలకొనింది.

ఆ రాత్రి కలతనిద్ర. మాటిమాటికీ పెల్లుబుకి వస్తోన్న దుఃఖం. "ఈ వేదన భరించడంకంటే చారెడు యలకల మందు మింగితే స్వస్తత లభిస్తుంది కదా'' అని చాలా సార్లు అనుకోనుంటా. తాను బాధపడుతూ కూడా దానిని వ్యక్తం చేయకుండా "వాని బాగుకోసమే కాద మనం అట్లజేసింది! మనకేమి వాడు శత్రువా? అది గుర్తుచేసినాడేగానీ, చూడు నువ్వంటే వానికెంత ప్రేమో! ఒక్క అన్నం పెట్టేటప్పుడు తప్ప ఎప్పుడూ నన్నుకోనే అనుకోడు. ఎప్పుడూ నీ ధ్యాసే! ఒక్క పూట మనం కొట్టినామంతేగదా, ఇప్పుడుజూడు వాడెంత నేర్చుకున్నాడో! వానికంటే ఎంత పెద్ద పిల్లోళ్ళకైనా వానికున్నంత విద్య వుందా? ఆ దెబ్బలేమి అట్లే వుండాయా? మరిచిపోవాలబ్బా. ఇదంతా

Telugu Jyothi Special issue April 08

వట్టించు కుంటాబోతాంటే వానికి నువ్వు నేర్పించాల్సిందంతా శ్రద్ధగా - ఉత్సాహంగా నేర్పించలేవు గదా'' అంటూ వాళ్ళమ్మ నన్ను అనునయించేది. ఆ అనునయంలో చెందే వూరట తాత్కాలికమే! ఎందుకంటే లేమి బాధకు ఇది కూడా తోడయ్యింది కాబట్టి. ఆ బాధ నుండి విముక్తం కావటానికి ఎంతో కాలంపట్టినా.. అది విముక్తి కానేకాదు. కేవలం ఆత్మవంచన మాత్రమే.

పాట పాడటం కథ చెప్పడం లాంటి ప్రక్రియలతో మావాడు ఎలిమెంటరీ స్కూలు పిల్లల దృష్టిలో పడ్డాడు. వాళ్ళు ఒకసారి స్కూలుకు ఎత్తుకొని పోయి అక్కడ టీచరుతో, "సార్ ఈ బాబు పాట పాడతాడు సార్'' అన్నారంట. సార్ పాడమన్నదే తడవుగా వీడు పాడ్డం ప్రారంభించేశాడు. ఆయన ముగ్ధుడైపోయి. "బాబు పాడతాడు మీరందరూ పలకండ్రా'' అన్నాడట. అంతే! వీడు శిశుకంఠంతో పాడుతూంటే వాళ్ళంతా గట్టిగా పలకడం జరిగింది. బడి వదిలిందాకా అక్కడనే ఉంచుకొని, వాడినెత్తుకోవటానికి ఒకరిపైన ఒకరు పోటీలు పడతా ఇంటికి తీసుకొచ్చినారు. అది మొదలు ప్రతి పూటా వాళ్ళే రావడం బడికి తీసుకెళ్ళడం పరిపాటైపోయింది. ఎప్పుడుబడితే అప్పుడు పాట పాడించుకునేవారు. కథ, శ్లోకం చెప్పించుకునేవారు. పెద్దవాడు బడికెళుతూంటే చిన్న వాడు కూడా వాడి వెంటబడేవాడు. బడి పిల్లలే వాడిని కూడా ఎత్తుకొని వెళ్ళేవారు. వాడు టీచర్ పక్కనే కూర్చొనే వాడనీ, ఒక్కోసారి ఆయన ఒడిలోకెక్కి కూచునే వాడనీ పిల్లలు మాతో చెప్పేవారు. వాడికి అక్షరాభ్యాసము ఎప్పుడు జరిగిందో - టీచరు ఎప్పుడు చేశాడో నాకైతే తెలియదు. బడిలో చేర్చుకోవడానికి మా పిల్లలు పుట్టిన తేదీలు తెలుసుకోవడానికి మాత్రం మా ఇంటికి వచ్చినాడు టీచరు. కూర్చోమంటే కూర్చో లేదు. తేదీలు రాసుకొని పోయినాడు. మా పిల్లల్ని ఒక్కదెబ్బ కూడా కొట్టకుండా, ప్రేమగా, బాధ్యతగా చూసుకుంటూ ఉన్నాడు టీచరు. ఉత్సాహంగా ప్రతి రోజూ క్రమం తప్పకుండా బడికెళ్ళుతున్నారు మా పిల్లలు. ఒకరోజు మా పెద్దవాడు కోపంగా ఇంటికొచ్చి - "సార్ను నేను 'అరే' అంటా'' అన్నాడు. మేము విస్తుబోయి యేమిరా! ఎందుకు? అని అడిగితే వాడుచెప్పిన సమాధానం "నన్ను సారు 'వాడు' అన్నాడు'' అని. ఐతే ఇదంతా వాడితప్పుకాదూ - మా తప్పూ కాదు. మా పల్లెలో అనేక కులాలున్నయ్ ఒక కులంవాళ్ళు మరో కులం వాళ్ళను తక్కువగా చూడటం పరిపాటి. ఎంత సార్ ఐనాగానీ ఆయన చాకలి కాబట్టి పిల్లలందరికీ ఒక చిన్న చూపు. మా పల్లెల్లో మాపిల్లల్ని "ఆరే'' అనిగాని "వాడు'' అనిగాని అనేవాళ్ళు లేరు. అందరూ "రెడ్డోరిబాబు'' అని గౌరవంగా పిలిచేవారు కాబట్టి, తక్కినపిల్లల ద్వారా సారు కులమూ- మా ఊర్లో ఆ కులస్థానమూ వీడి లేత మనస్సులోకి చొప్పించబడటం వల్ల ఈ వివక్షత వాడికి కలిగింది. తర్వాత మేము సర్దిచెప్పటము జరిగిందనుకోండి. అది వేరేసంగతి.

ఈ రోజు పెద్దవాడు, చిన్నవాడు బాగానే సంపాదిస్తున్నా -- పరంపరగా వచ్చిన ఈతి బాధల నుండి నన్ను గట్టెక్కించినా - "ఎంతైనా ఖర్చు చెయ్యి - నీకు తోచిన ఏ విధంగానైనా విశ్రాంతి తీసుకో'' అంటూ భరోసా ఇచ్చినా - ఎప్పుడూ నా రాకకై ఎదురు చూస్తు, వస్తూనే ఎత్తుకోమంటూ చెరొక వైపు ఆక్రమించుకొని కూర్చుని - ఏదేదో చెప్తుతూ నా ఎద మీద విశ్రమించే ఆ పిల్లలు నాకందజేసిన హాయీ, ఆనందమూ ముందు -- ఇదంతా దిగదుడుపే!

--- మిగతా 73వ పేజీలో...

Telugu Jyothi Special Issue April 08

గడప గడపనూ గాయాలతో
కడుగుతున్నట్లే వుంటుంది
సున్నితమైన వీణమెట్లపై
వెన్నెల జలపాతం గారాలు పోతోంది
అదును తర్వాత ఓ చినుకు
మట్టిని ముద్దాడబోతే
మూతిముడుచుకుంది గరికపువ్వు
ఆకాశాన్ని అవలీలగా ఈదేస్తున్న పిట్టలగుంపు
తొలిసంజె చెరుగును మునిపంటలాగుతూ
వయ్యారాలు పోతోంది
నా కవితా సృజన కోసం
ఈ ఏకాంత సాయంసంధ్యను
ఇంకాస్త పొడిగించుకొని
నావెంట నడిపించుకుపోతాను
ఓ నా ప్రాణహంసా!
రెండు పుష్కరాలుగా నిన్ను అన్వేషిస్తున్నాను
ఏ స్వర్గ ద్వారాలకు తోరణమై నిలిచావో...
ఏ గాంధర్వలోకంలో సుమధుర
సుస్వర నాదమై పలుకుతున్నావో...
నిన్ను నేను ప్రేమించకుండా ఉండలేను
ప్రేమించడమే నేరమైతే
ఈ జీవితం ఉనికే ప్రశ్నార్థం సుమా!
పడవ నడిపే సరంగు
నదిమీద అలిగి దిగివెళ్ళిపోతే
భయమెందుకు సఖీ!
మనదైన కాల్పనిక నావలో
ఊహల కెరటాలపై ప్రయాణిద్దాం
ఆవలి తీరం చేరుకుందాం!!
ప్రకృతిలో పాటై మిగిలిపోదాం
మనకంటిపాపల్లో దృశ్యమై నిలిచిపోదాం!
ప్రేమను... మన పురాతన సంస్కారంగా
ఈ ప్రపంచానికి చాటుదాం!!

మరుపు-నిద్ర-మరణం...

తరువాయి భాగం

ఆ అర్భకుణ్ణి ఆరోజు కొట్టినందుకు ఈనాటికీ నాకు గుర్తొచ్చినప్పుడల్లా మనస్సు వికలం చెందుతూనే వుంటుంది. మరపు, నిద్ర, మరణం ఇవి మూడే భయంకరమైన దుఃఖ బాధల నుండి తాత్కాలికంగానో శాశ్వతంగానో ముక్తిని ప్రసాదిస్తాయి. నిద్ర మాత్రం ఒకకరకంగా పడుతుందిగానీ మిగిలిన రెండూ అనుభవంలోకి రాలేదు కాబట్టి నా మనోవేదన మాత్రం తరచూ కొనసాగుతూనే వుంది.

ఈ మాత్రం విజ్ఞాన సంపద ఇప్పుడు మాకుందంటే దానికంతా తమ ఆశీర్వాద హస్తంతో మాకు విద్యాభ్యాసం ఆరంభించిన ‘‘మా సాకలైవోరు(లు)’’.

యాన్ రెడ్డి

యాన్ రెడ్డి గారి నివాసం కడప. వ్యవసాయం చేస్తుంటారు.

Telugu Jyothi Special Issue April 08